

طبیعت گردهای کوه پارک، با چشمه آرای، فضای بکر طبیعت را به محلی برای توقف تبدیل کرده‌اند

چشمه گفت و گو

نجمه موسوی کاهانی اگر به دامنه ارتفاعات جنوبی سری زده باشید حتما دیده‌اید که در میان سنگ‌ها چشمه‌های کوچکی در حال جوشش است. خوب است بدانیم بسیاری از این چشمه‌ها پس از درخت کاری در این ارتفاعات احیا شده‌اند؛ در ست از زمانی که تصمیم گرفته شد کمر بند جنوبی جای خود را به کوه پارک بدهد. اکنون این ارتفاعات بیش از ۱۷ چشمه دارد که کوهنوردان در مسیر خود دقایقی را در کنار آن‌ها توقف کرده و بانوشیدن آب گوارا خستگی در می‌کنند.

● گل ولای شدن اطراف چشمه

شهرداری برای دسترسی آسان و بهره‌برداری بهتر از این چشمه‌ها آن‌ها را لوله کشی کرده و با ایجاد ارتفاع، امکان استفاده از آب چشمه‌ها را میسر ساخته است. اما نکته مهمی که در اطراف بسیاری از آن‌ها دیده می‌شود این است که بارش دائمی آب معمولاً در زیر آن‌ها گودی ایجاد شده و آب، خاک اطراف را تبدیل به گل ولای می‌کند. از طرفی شرایط مساعد هوا و وجود آب کافی باعث رویش علف‌های زیادی در اطراف چشمه شده و دسترسی به آب را سخت کرده است. اما کوهنوردان که همیشه از دل سختی‌های راهی برای خود باز می‌کنند این بار هم دست به کار شده‌اند و با ایجاد فضایی خاص و زیبا علاوه بر فراهم کردن شرایط برای استفاده از آب چشمه، فضایی برای استراحت و گفتگمانی کوتاه مدت و شاد را در اطراف یکی از همین چشمه‌ها ایجاد کرده‌اند.

● همراهی طبیعت گردان و کوهنوردان

در ابتدایی ترین توقف گاه مسیر کوه پارک ۷۱ یکی

از این چشمه‌ها که در زیر سایه درختی زیبا قرار دارد با سنگ‌هایی ریز و درشت فضایی آرای شده تا امکان نشستن و دورهم بودن برای حدود ۱۰ نفر در اطراف چشمه فراهم شود. سید محسن موسوی زاده از طبیعت گردان و فعالان محیط زیستی که این چشمه آرای را ایده اولیه او اجرا شده است می‌گوید: «برای کوهنوردان سنگ حکم استراحتگاه را دارد. هرگاه در مسیری کوهپیمایی می‌کنم زیر هر درخت یک تکه سنگ می‌گذارم تا طبیعت گردان بتوانند برای رفع خستگی روی آن بنشینند. همین نکته ایده‌ای برای من شد و تصمیم گرفتم اطراف چشمه را با چندین سنگ فضاسازی کنم تا رهگذران بتوانند دقایقی را در اینجا استراحت کنند.»

کار چشمه آرای با استفاده از سنگ‌های نسبتا بزرگ در طبیعت و بدون امکانات اولیه کار سختی است. موسوی زاده هنگام انجام کار از کوهنوردان می‌خواسته با او همکاری کنند و جالب اینجاست که بیش از ۵۰ طبیعت گرد خوش ذوق او را در ساخت این چشمه همراهی کرده‌اند.

● دعوت به چشمه آرای

داوود کهلایی یکی دیگر از طبیعت گردان، می‌گوید: «یکی از روزها که آماده کوهنوردی بودم با دعوت آقای موسوی زاده برای ساخت فضایی گفتگمانی در اطراف این چشمه روبه‌رو شدم. در ابتدا قرار بود چند تکه سنگ را در کنار چشمه قرار دهیم که البته جابه‌جا کردن همین چند تکه سنگ بزرگ هم کار آسانی نبود. آن‌ها را ۱۰ نفری جابه‌جایی کردیم و با جانمایی شان فضایی دلنشین را ایجاد کردیم. برای گذاشتن هر

استفاده از مصالح طبیعت

مراحل چشمه آرای شامل صاف کردن خاک اطراف چشمه، ایجاد فضایی مسطح برای دورهمی، پیدا کردن سنگ‌های نسبتا صاف مناسب نشستن، جابه‌جایی سنگ‌ها و جانمایی در ست در اطراف چشمه و متعادل کردن تخته سنگ‌های بزرگ برای حفظ تعادل در هنگام نشستن است. این تعادل به وسیله تکه سنگ‌های تخت و کوچک که زیر سنگ‌های بزرگ قرار می‌گیرند برقرار می‌شود. تا اینجا کار مراحل اولیه است که چشمه گفت و گو را به وجود آورده، اما تا توق اطراف چشمه برای ماندگاری نیاز به مراقبت هم دارد. مثلا بعضی طبیعت گردها در این محل آتش روشن می‌کنند و با باقی گذاشتن بقایای آتش فضای زیبای آن را مخدوش می‌کنند. موسوی زاده و دیگر افرادی که در ساخت این چشمه مشارکت داشته‌اند بنا به حس تعلق خاطری که دارند در هفته دو یا سه بار به این چشمه سر می‌زنند و زباله‌ها و ذغال‌های اطراف آن را جمع می‌کنند.

هرگاه در مسیری کوهپیمایی می‌کنم زیر هر درخت یک تکه سنگ می‌گذارم تا طبیعت گردان بتوانند برای رفع خستگی روی آن بنشینند

منطقه ۹

عکس: سناز صفائی / شهرآرا

قبل به حضور در طبیعت نیاز داریم. الان هم خوشحالم که با ایجاد کوه پارک مردم بیشتر با کوه انس گرفته‌اند. وقتی سنگ‌های چیدمان شده اطراف این چشمه را دیدم، متوجه شدم باید کار طبیعت دوستان باشد که بدون آسیب زدن به طبیعت محیطی زیبا برای گپ و گفت را درست کرده‌اند.»

حالا در یک فضای زیبای می‌توانید در کنار صدای آب و جوی باریک روان، روی این تخته سنگ‌ها بنشینید و ساعتی را در طبیعت زیبا و بکر از روزمرگی‌ها فاصله بگیرید. /

کدام از سنگ‌ها کلی وقت و انرژی گذاشتیم که فکر می‌کنم در نهایت ایجاد این فضای زیبا ارزش آن همه سختی را داشت.»

● چیدمان درست بدون آسیب رسانی

در هنگام صحبت، رهگذری موی سپید کرده، برای برداشتن آب جلومی‌آید. سر صحبت را با او هم باز می‌کنم، عباس ابوطالبیان می‌گوید: «من ۲۵ سال است که در این مسیر کوهنوردی می‌کنم. خانه‌ام در مرکز شهر است و اکنون که باز نشسته شده‌ام بیشتر از

مراقبت از اکوسیستم طبیعی

این روزها که به دلیل محدودیت‌های اجتماعی مردم بیشتر از قبل به دامان طبیعت پناه می‌برند باید نکات طبیعت گردی را نیز خوب بدانند. اینکه زباله‌های خود را در طبیعت رها نکنیم و شاخه‌ای را نشکنیم از بدیهیات فرهنگ طبیعت گردی است. اما گاهی افراد بدون داشتن آگاهی و بدون سوءنیت کارهایی انجام می‌دهند که به طبیعت آسیب می‌زند. مثلا غذا دادن به سگ‌های رها در طبیعت باعث می‌شود نظم اکوسیستم طبیعی برهم بریزد. مشکلی که در اطراف چشمه گفت و گو هم دیده می‌شود. موسوی زاده می‌گوید: «مردم از سر مهربانی به سگ‌ها غذا می‌دهند. در نتیجه سگ‌ها که قوی‌تر شده‌اند به شغال‌ها و کفتارها حمله می‌کنند و تعداد این حیوانات کم می‌شود. در نتیجه موش خرما و موش صحرایی که غذای کفتار و شغال است زیاد می‌شود. مشکلی که ما در اطراف چشمه با آن روبه‌رو هستیم لانه‌های موش‌هاست که روز به روز بیشتر می‌شوند.»

